

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018 și a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 28 decembrie 2017, declarat de către inculpatul

Mogîldea Fiodor .

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 04.12.2017 - 28.12.2017;

2. Instanța de apel: 13.02.2018 - 10.04.2018;

3. Instanța de recurs: 19.06.2018 - 01.08.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 decembrie 2017, Mogîldea Fiodor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal la 6 ani închisoare fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Mogîldea Fiodor în beneficiul lui Marin Oleg, a prejudiciului material în sumă de 28 199 lei.

2. Prima instanță a constatat că Mogîldea Fiodor, la 21 noiembrie 2017, ora 22.30, în timp ce se deplasa cu bicicleta în regiunea intersecției str.xx cu str.xx, mun.Chișinău, acționând cu intenție directă, cu scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, a sustras în mod deschis din mâna lui Marin Oleg, un telefon mobil de model „Iphone 6 S Plus” la preț de xx lei, cu nr. imei nestabilit, care era în husă din silicon de culoare galbenă, la preț de xx lei, și în care era activată cartela sim cu nr. 062016668, astfel, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile, în sumă totală de 28 199 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul L.Rogojan în numele inculpatului F.Mogîldea, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, conform procedurii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că nu a comis fapta încriminată, indicând că infracțiunea a fost comisă noaptea la ora 22.30, astfel, partea vătămată nu putea cu certitudine să vadă fața infractorului, din spusele părții vătămate, infractorul era îmbrăcat în haine de culoare întunecată cu gluga pe cap, însă în astfel de haine putea fi îmbrăcată orice persoană, deci este imposibil să identifiți persoana cu certitudine; - la etapa luării de cunoștință cu materialele dosarului penal, F.Mogîldea a depus cerere solicitând de a fi audiați martorii

indicați de partea vătămată, numirea expertizei și preluarea amprentelor digitale de pe volanul bicicletei, la care procurorul a refuzat; - depozițiile martorilor R.Tăriță și I.Coca date în ședința de judecată din 19.12.2017, urmau a fi apreciate critic, deoarece acestea sunt divergente și contradictorii; - versiunea părții vătămate privind faptul că inculpatul a comis infracțiunea nu se confirmă prin probele prezentate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, apelul declarat de avocatul L.Rogojan în numele inculpatului a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată de către avocat în numele inculpatului în partea vinovăției acestuia, solicitând achitarea lui, pe motiv că fapta încriminată nu a fost săvârșită de către inculpat.

Astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea probelor acumulate la cauză și corect apreciate, fiind respectate prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că solicitarea avocatului privind achitarea inculpatului, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el, este neîntemeiată, deoarece prima instanță corect a constatat dovedită pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin. (2) lit. f) Cod penal, or, la materialele cauzei au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente, care în coroborare una cu alta, dovedesc vinovăția lui F.Mogîldea și anume, declarațiile părții vătămate, ale martorilor I.Coca și R.Tăriță, procesule-verbale de cercetare la fața locului și ridicare și examinare din 22.11.2017 a bicicletei cu planșa fotografică, de ridicare a facturii fiscale din 28.11.2017, prin care s-a stabilit prețul telefonului procurat, procesul-verbal de confruntare din 28.11.2017 între partea vătămată O.Marin și învinuitul F.Mogîldea.

De asemenea, instanța de apel a conchis că declarațiile inculpatului, precum că dânsul nu a comis fapta infracțională, nu corespund adevărului și sunt date cu scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă, mai mult că ele se combat de întreaga sistemă de probe analizate și apreciate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală și care integral demonstrează vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic afirmațiile părții apărării privind imposibilitatea identificării persoanei care se deplasa cu bicicleta și că anume F.Mogîldea este acea persoană, îmbrăcată în haine de culoare întunecată, cu gluga pe cap. Or, din declarațiile părții vătămate O.Marin, cât și a martorilor oculari I.Coca și R.Tăriță, rezultă cert că persoana care a sustras în mod deschis telefonul părții vătămate se deplasa cu bicicleta, avea glugă pe cap și haine de culoare întunecată, așa cum era îmbrăcat și inculpatul. Mai mult că, atât partea vătămată, cât și martorii oculari audiați în cadrul ședinței primei instanțe, l-au recunoscut pe inculpat, ca fiind persoana care se deplasa cu bicicleta. Aceste declarații sunt consecvente, corespund cu declarațiile date în cadrul urmăririi penale, coroborează între ele, inclusiv și cu celelalte probe materiale prezentate și verificate în cadrul cercetării judecătorești, din care motiv nu pot fi apreciate critic, precum solicită partea apărării, deoarece atât partea vătămată, cât și martorii au fost

preîntâmpinați de răspundere penală pentru darea declarațiilor intenționat false, au dat declarații sub jurământ care corespund adevărului.

Respins a fost de instanța de apel și argumentul părții apărării, precum că organul de urmărire penală și procuratura nu au verificat cele trei persoane suspecte și nu i-au audiat (însă este posibilă și o opțiune ca aceștia să fi comis infracțiunea dată sau ar putea ști cine ar putea comite infracțiunea), iar cererea lui F.Mogîldea adresată procurorului privind audierea martorilor indicați și numirea expertizei bicicletei, a fost respinsă.

La acest capitol instanța a menționat că, potrivit ordonanței procurorului din 30.11.2017, a fost respinsă cererea înaintată de F.Mogîldea privind audierea martorilor și numirea unei expertize dactiloscopice, ca fiind neîntemeiată, fiind constatat că, conform materialelor cauzei penale, învinuitul F.Mogîldea a fost reținut de martorii I.Coca și R.Tăriță, la care s-a alăturat și partea vătămată O.Marin, iar toți cei menționați au fost audiați în instanța de judecată. Totodată, instanța a indicat că, conform procesului-verbal de examinare din 22.11.2017, bicicleta ridicată în cadrul cercetării la fața locului a fost examinată de ofițerul de urmărire penală, cu participarea ofițerului criminalist, iar careva urme papilare nu au fost depistate, din care motiv instanța a concluzionat că este lipsită de temei numirea unei expertize dactiloscopice. Mai mult, ordonanța în cauză, nu a fost contestată de către inculpat sau apărătorul său la procurorul ierarhic superior, sau judecătorul de instrucție în ordinea prevăzută de normele procesual legale.

Instanța de apel a considerat neargumentate motivele părții apărării, precum că acțiunile de urmărire penală au fost întreprinse cu încălcarea normelor de procedură penală, concluzionând că urmărirea penală s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care ar duce la nulitatea actelor procedurale efectuate, prin prisma art.251 Cod de procedură penală. Ordonanța de învinuire și rechizitoriul fiind întocmite cu respectarea prevederilor art.281, 296 Cod de procedură penală, astfel că sunt nefondate motivele ce vizează activitatea organului de urmărire penală.

Referitor la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a conchis că prima instanță, reținând prevederile art.7, 75 Cod penal, just a individualizat pedeapsa, aplicându-i inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, aceasta fiind una echitabilă și proporțională faptei comise, ținând cont de gradul de pericol social al infracțiunii, care face parte din categoria celor grave, săvârșite cu intenție directă cu scop de cupiditate, de persoana inculpatului, care anterior în repetate rânduri a fost judecat, cât și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului. Totodată, prima instanță, ținând cont de faptul că F.Mogîldea nu a recunoscut vina, nu a reparat prejudiciul material, anterior a fost condamnat, antecedentele penale nefiind stinse și din nou a comis o infracțiune gravă, nu a stat pe calea corijării, corect a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea lui de societate, cu numirea pedepsei în temeiul art.85 Cod penal.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești, la 02.05.2018 și 18.06.2018, a declarat recurs ordinar inculpatul, care se vor examina ca un un recurs unic, în care, fără a indica vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă achitarea sa, pe

motiv că nu a săvârșit fapta imputată; - instanțele și-au bazat concluziile doar pe declarațiile părții vătămate și a martorilor, fără a verifica și a aprecia declarațiile lui; - partea vătămată prin declarațiile sale a dus în eroare instanța; - martorii inițial au declarat că presupuneau că dânsul este persoana care a sustras telefonul, după care în ședința instanței au declarat că anume el este persoana care a comis fapta; - neîntemeiat organul de urmărire penală i-a refuzat solicitarea de a fi efectuată expertiza dactiloscopică.

5.1. La 30 iulie 2018, inculpatul a mai declarat recurs ordinar, prin care, făcând trimitere la prevederile art.244-247, 275 alin.(5), 296 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, pe motiv că fapta nu a fost comisă de el, indicând aceleași motive, care au fost invocate în recursurile ordinare precedente.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ordinare, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Cu referire la recursurile ordinare declarate de inculpat la 02.05.2018 și 18.06.2018.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel numai în cazul comiterii unei sau mai multor erori din cele enumerate în pct.1)-16) ale normei vizate.

Recurentul în recursuri nu a invocat nici un temei de drept din cele 16 prevăzute art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, dar face trimitere la probe și anume, la declarațiile părții vătămate O.Marin și a martorilor I.Coca și R.Tărăță, indicând că instanța nu le-a dat o apreciere corectă, ignorând declarațiile date de el, precum și la actele cauzei, care nu demonstrează că anume dânsul ar fi săvârșit infracțiunea imputată.

Colegiul constată că, prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, partea vătămată, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită integral.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui F.Mogîldea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că această concluzie a fost bazată pe probele care sunt descrise în textul deciziei instanței de apel, și anume declarațiile: - părții vătămate O.Marin, care a indicat că alergând după persoana ce i-a sustras telefonul, acesta de câteva ori a întors capul să vadă dacă nu este ajuns din urmă și el i-a văzut fața, deoarece

afară era luminos de la piloni, acesta era anume inculpatul. Ulterior, a stopat un automobil și împreună cu șoferul și pasagerul s-au pornit în urma inculpatului, l-au observat lângă o parcare, la o distanță de un metru, iar acesta înțelegând că este urmărit, a fugit în pădure, și el a fugit din urma lui, dar nu l-a găsit și, întorcându-se înapoi, a văzut că inculpatul era reținut de către persoanele cu care a venit cu automobilul, aceștia zicându-i că inculpatul când i-a văzut, a aruncat telefonul în pădure; - declarațiile analogice ale martorului I.Coca, care a mai concretizat că, ieșindu-i inculpatului cu automobilul în față, acesta cu bicicleta a fugit în pădure, iar partea vătămată a alergat din urma lui, după circa patru minute au observat o persoană ce ieșea din pădure, dânsul s-a coborât din automobil și s-a pornit în direcția acestuia, atunci inculpatul a aruncat ceva din buzunar în pădure și a fugit, el a alergat în urma acestuia și l-a reținut după un bloc, apoi s-a apropiat partea vătămată, care a confirmat că persoana reținută i-a sustras telefonul și a fost chemată poliția; - declarațiile similare ale martorului R.Tărîță, care a mai menționat că pe inculpat l-a văzut la față după ce a fost reținut, însă l-a recunoscut după haine și glugă, fiind îmbrăcat exact ca persoana cu bicicleta și nu a avut careva bănuieli că persoana reținută este o altă persoană decât cea care a sustras telefonul, cât și pe actele cauzei enumerate la pct.4 al prezentei decizii, care au fost examinate complet și obiectiv, fiind corect apreciate de instanță. Aceste probe nu prezintă teme de îndoială și direct indică la comiterea de către inculpatul F.Mogîldea a infracțiunii de jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Astfel, în cauză a fost stabilită vinovăția lui F.Mogîldea, iar argumentele recurentului, precum că dânsul nu a săvârșit fapta de care a fost recunoscut vinovat, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor părții vătămate și a martorilor descrise mai sus.

Colegiul penal reține că, instanța de apel s-a expus pe larg asupra argumentelor invocate în apel de către inculpat, aplicând legislația pertinentă speței, cu interpretarea justă a ei, recursul, în situația respectivă, fiind declarativ, contravine faptelor cauzei, care au fost stabilite și analizate corespunzător de către instanță, conform art.414 Cod de procedură penală, care s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Argumentele recurentului nu-și găsesc suport în situația de drept statuată în cauză, dat fiind că instanța de apel a respectat prevederile normelor penale și procesual penale, pronunțând o decizie legală și întemeiată.

Consecvent, Colegiul penal menționează că reiterarea de către instanța de recurs a alegațiilor instanței de apel în partea contestată de către recurent, în contextul expus, este inoportună or, Colegiul penal le consideră legale și întemeiate.

În sensul celor invocate, Colegiul penal va ține seama și de jurisprudența CtEDO, și nu va impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, dat fiind că, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis vs Spania, Helle vs Finlanda*), din care motiv, fără a reitera întreaga motivare a instanțelor de fond, pe care și-o însușește sub

aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului F.Mogîldea.

Complementar, Colegiul menționează că recurentul critică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond, considerând-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă aceste argumente nu pot fi reținute deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză, iar motivele aduse de recurent, precum că instanța nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar, și anume declarațiilor părții vătămate O.Marin, a martorilor I.Coca și R.Tăriță, țin de starea de fapt a cauzei și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

Aceste declarații ale martorilor nominalizați, nu pot fi apreciate critic, precum solicită recurentul, fiindcă martorii în cauză au dat declarații în condițiile libertății de voință și conștiință, acestea reflectă adevărul cunoscut de ei și nu au fost date în sensul de a-l acuza, pe nedrept.

Mai mult că, sarcina probei în ceea ce privește stabilirea vinovăției persoanelor suspectate sau acuzate revine acuzării. Totodată, orice prezumție care transferă sarcina probei către persoanele suspectate sau acuzate este suficient de importantă pentru a justifica încălcarea acestui principiu și că aceasta poate fi răsturnată. Pentru răsturnarea prezumției respective este îndeajuns ca apărarea să aducă suficiente probe care să trezească îndoiele rezonabile cu privire la vinovăția persoanei suspectate sau acuzate. În cazul în care, în urma evaluării vinovăției persoanei suspectate sau acuzate de către instanța de judecată, rezultă o îndoială justificată cu privire la vinovăția acesteia, persoana în cauză este achitată.

La caz însă, partea acuzării a adus probe directe care dovedesc nemijlocit vinovăția inculpatului și acestea nu trezesc îndoiele cu privire la nevinovăția acestuia, dar dimpotrivă, combat afirmațiile date de inculpat, precum că nu dânsul ar fi sustras telefonul, din care motiv instanța de apel just le-a respins.

Colegiul penal constată că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și motivele adoptării ei, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Referitor la argumentul inculpatului, precum că instanțele l-au declarat vinovat bazându-se pe condamnările sale anterioare, Colegiul penal menționează că acesta este unul declarativ, deoarece instanțele de fond au constatat vinovăția lui după analiza obiectivă a cumulului de probe prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, iar faptul că anterior a fost condamnat, s-a luat în considerare la individualizarea pedepsei și la analiza personalității sale.

Astfel, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursurilor din 04.05.2018 și 18.06.2018, ca fiind vădit neîntemeiate.

Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpat la 30 iulie 2018.

Colegiul penal constată că, cu excepția căii ordinare de atac - recursul ordinar, legea procesual penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art.422 Cod de procedură penală. De aceea, persoanele menționate în dispoziția art.421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în termenul de 30 zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Reținând faptul că inculpatul a depus recurs suplimentar la data de 30.07.2018, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel în cazul în care constată că este declarat peste termen.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat la 30.07.2018 de către inculpatul T.Moglîdea, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul Mogîldea Fiodor la 04 mai 2018 și 18 iunie 2018, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, în propria lui cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel din 30 iulie 2018, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu